

برنامه ششم دولت دوازدهم

تقارن چهارسال از پنج سال زمان برنامه ششم با دولت دوازدهم، نشانگر آن است که تقریباً اجرای برنامه ششم با دولت دوازدهم خواهد بود. علی‌الخصوص در زمینه تکالیفی که نیاز به ساختار جدید یا طراحی و تدوین قوانین یا تشکلهای مسئول دارد و طبق برنامه مجریان ظرف ۳ تا ۶ ماه از تاریخ ابلاغ برنامه که اول سال جاری می‌باشد فرصت دارند نسبت به انجام آنها اهتمام ورزند. اما نتایج مورد انتظار از برنامه که توسط شاخص‌های کلان بیان شده نشان از سختی کار داشته و کمی دور از دسترس می‌نماید. در کل ما باید سالانه به صورت میانگین و طی برنامه رشد تولید ناخالص داخلی ۸ درصدی را تجربه کنیم یا تولید سرانه ای داشته باشیم که به صورت متوسط در هر سال نسبت به سال قبل و به ازای هر نفر از افراد جامعه ۶/۷ درصد رشد داشته باشد. الزام برنامه برای نرخ بیکاری به صورت متوسط ۱۰/۲ درصد است یعنی طی پنج سال آینده از هر صد نفر آماده کار، تقریباً ۱۰ نفر از آنها با مشکل بیکاری مواجه خواهد بود و طی سالهای اجرای برنامه علی‌رغم رشد نقدینگی سالانه ۱۷ درصدی بایستی تورم تک رقمی ۸/۸ درصد را به صورت متوسط داشته باشیم. تحقق این برنامه و رسیدن به نتایج مورد انتظار مستلزم رشد در حوزه‌هایی است که خود آنها نیز به زیر شاخه‌های مختلفی تقسیم می‌گردند. یکی از این حوزه‌ها حوزه ساختمان است که برآورد رشد سالانه ارزش افزوده ۷/۵ درصدی قرار است متوسط رشد سالانه اشتغال ۳/۷ درصد را داشته باشد.

از نکات حائز اهمیت در شاخص‌های مکان برنامه و متغیرهای اقتصادی وزن هرکدام از حوزه‌های تخصصی از نظر رشد سالانه سرمایه‌گذاری در آن حوزه است. به طور مثال حوزه ساختمان بایستی دارای متوسط رشد سالانه سرمایه‌گذاری ۲۶/۵ درصدی باشد که پس از حوزه ارتباطات و نفت سومین حوزه بزرگ از نظر حجم سرمایه‌گذاری است. با این حال و با توجه به جایگاه صنعت ساختمان به نظر می‌رسد چنانچه شایسته است برنامه‌ای برای این حوزه تدوین نگردید، و از نظر کمی نیز به جز ۴ ماده از ۱۲۴ ماده قانون برنامه ششم که آن ۴ ماده هم از نظر محتوایی موضوع جدیدی را مطرح نمی‌نمایند، را همکاری برای رسیدن به اعداد برنامه مورد نظر نبوده است.

دولت دوازدهم به عنوان مجری اصلی برنامه ششم مسئولیت سنگینی را جهت تحقق اهداف برنامه بر عهده گرفته است. ماده ۵۹ قانون برنامه ششم دولت و شهرداریها را مکلف می نماید در طول برنامه نسبت به احیا، بهسازی، نوسازی، مقاوم سازی و باز آفرینی سالانه حداقل دویست و هفتاد محله با رویکرد محله محور اقدام نماید. با عنایت به ۱۲۴۵ شهر موجود در نظام تقسیمات کشوری این یعنی به ازای هر شهر ۱/۱ محله در کل ایران باید مورد بازآفرینی ، نوسازی و مقاوم سازی قرار گیرد.

تاکید بر محله محور بودن و مقوله بازآفرینی در عرصه شهرسازی خود دارای تعاریفی است که عامل تفکیک میان فرایند ساخت و ساز پراکنده و بهسازی شهری است. به عبارت دیگر کنترل رسیدن به این هدف از برنامه بر مبنای شمارش پروانه های ساختمان صادره مورد وثوق نمی باشد و لازمه تحقق آن به واقع بازآفرینی شهری پایدار در سطح مدیریت ملی ، استانی و شهری است.

از دیگر موارد اشاره شده در ماده ۹۵ بهسازی و نوسازی سالانه حداقل دویست هزار واحد مسکونی روستایی است که با در نظر گرفتن ۲۵۸۹ دهستان، هر روستا طی سالهای برنامه ۳۰۰ واحد مسکونی بازسازی شده بایستی داشته باشد، البته بدیهی است که این تقسیم بندیها که در فوق به آنها اشاره شده صرفاً جهت نمایش حجم وسیع کار و درخواستهای برنامه از متولیان امر می باشد و گرنه توزیع و چگونگی پخش این پروژه بستگی به عوامل متعددی دارد که جای اشاره به آنها این مقاله نیست.

آنچه که روشن است تامین منابع مالی، تسهیلات و نیروی کار متخصص را تنها از دولت و نهادهای زیر مجموعه نمی توان انتظار داشت کما اینکه تجربیات گذشته نیز دلیل موکد بر این موضوع است و به درستی در قالب یکی از بندهای برنامه ششم دولت و سایر نهادها از ایجاد تعهد جدید منع شده اند. اما آیا با شرایط حاکم فعلی بخش خصوصی و سایر سرمایه گذاران تمایلی به حضور در این عرصه را خواهند داشت؟ جواب این سوال کمی سخت است. وضعیت فعلی بخش مسکن رکود با حداقل تورم در عرصه محصول نهایی است. رکوردی که بیش از ۴ سال به طول انجامیده است. منتهی به نظر می رسد علی رغم تلاش دست اندرکاران در رفع رکود فعلی و بازگشت رونق به این صنعت برخی نیز نگران تورم افسار گسیخته و افزایش ناگهانی قیمت ها هستند. ادامه

روند فعلی قطعاً دست یافتن به اهداف برنامه را شکل خواهد ساخت همانگونه که تورم بی رویه خود به معنای دور شدن از اهداف برنامه خواهد بود. به نظر می رسد ایجاد رونق در هر بازار اقتصادی یکی از بهترین کارها برای برقراری چرخه آرامش در آن حوزه باشد. پس می توان بدلیل توان و بنیه خوب بخش خصوصی فعال در این حوزه با کمی حمایت از تولید کنندگان بر اساس زمینه فعالیت و منطبق بر خواسته های برنامه تحقق آن اهداف را آرزو نمود. تامین منابع مالی مورد نیاز سالانه دولت از تملک دارائی های سرمایه ای گرفته تا صندوق توسعه ملی بدون لحاظ نمودن سرمایه گذاری داخلی و خارجی امکانپذیر نمی باشد و هیچ سرمایه گذاری حاضر به ورود به حوزه بی ثبات و غیر قابل پیش بینی نیست. چه بهتر که متولی اجرای برنامه ششم با کم کردن از نقش تصدی گری خود راههایی برای حمایت از سرمایه گذاران واقعی حوزه ساختمان بیابد که مطمئناً تصویب مالیات بر ساخت و فروش مسکن فحوای آن در این راستا نبوده است.